

Mīti un patiesības par atbalstu mājokļu kredītņēmējiem

Mīts	Patiesība
Bankas ceļ mājokļu kredītu likmes	<ul style="list-style-type: none"> • Likmes ceļ Eiropas Centrālā banka, līdz ar to līgumiem ar mainīgo Euribor likmi kredītmaksājumi pēdējā gada laikā strauji pieauguši. • Latvija ir eirozonā un to uzdevums ir piedalīties inflācijas slāpēšanā – nesamazināta inflācija sāp visiem. • Bankas samazina savas likmes pēc komerciāliem principiem visbiežāk 0,2–0,4% apmērā.
Latvijā ir augstākās kredītlīkmes eirozonā	<ul style="list-style-type: none"> • Vidēji 10 gados pirms nesenā Euribor lēciena likmes Latvijā bija līdzīgas kā Eirozonā – 2,5%, kas ir pat zemāk nekā, piemēram, Vācijā (2,9%). • Latvijā ir augsts mainīgo likmju īpatsvars (95% no visiem kredītiem), un citviet fiksētās likmes nav pārcenojušās. • Aptuveni puse no hipotekārajiem kredītiem eirozonā tiek fiksēti uz ilgāku periodu nekā 10 gadi. Šajā laika posmā lielākajai daļai kredītņēmēju Latvijā Euribor bija 0% vai zem 1%.
Mājokļu kredītu maksājumi ir liela problēma Latvijā, finanšu grūtības ir lielai daļai sabiedrības	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijā kredītsaistību slogs starp zemākajiem ekonomiski attīstīto valstu vidū. • Tikai 14% mājtsaimniecību Latvijā ir mājokļu kredīts (no 800 000 strādājošajiem). • Kavējumu pieaugums netiek nenovērots, tas nepārsniedz 1%. • 70% maksājums nav audzis vairāk par 100 eiro.
Atbalsta saņemšana un kredīta pārvērtēšana neietekmēs manu situāciju	<ul style="list-style-type: none"> • Kredītņēmēji, kuriem atlaidi piešķirs, visticamāk tiks uzskatīti par restrukturizētiem saskaņā ar ES/ECB regulējošo ietvaru. Negatīva ietekme uz klientu nākotnes aizņemšanos, iekļaušana LB reģistros.
Bankas nav pretimnākošas klientiem	<ul style="list-style-type: none"> • Pēdējo 3 mēnešu laikā bankas izskatījušas ap 3500 klientu iesniegumu, reālas maksātspējas grūtības – 1,6% (57 gadījumi) • 59% - banka samazinājusi savu likmi • 858 – atsaukuši iesniegumus • Atbilstošākā pieeja – individuāla izvērtēšana, ar ko bankas labi tiek galā.

<p>Galvenie atbalsta ieguvēji būs finansiālās grūtībās nonākušie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plaši sniedzot atbalstu, lielākais ieguvums būs samērā turīgām māsaimniecībām. • Hipotekārā kredīta ņēmēju ienākumi ir virs vidējiem ienākumiem valstī. • Lai saņemtu kredītu 250 000 eiro apmērā, māsaimniecības neto ienākumiem jābūt vismaz 3 800 eiro mēnesī. • Pēc nozares datiem - 50% hipotekāro līgumu ir summā līdz 50 tūkstošiem eiro.
<p>Ģimenes nevar atļauties vest bērnus uz pulciņiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Patēriņš bremsējas, bet būtisks kritums netiek novērots ne apgrozījumā (EUR), ne apjomā (bez cenu kāpuma efekta). • Izglītība un hobiji ir lielākā izdevumu kategorija aiz pārtikas, kam patēriņa kritums 2023.gadā praktiski nav novērots. • Reālā alga kopš gada vidus atkal aug – pirktspēja uzlabojas. • ECB % likmju celšanas mērķis ir bremsēt ekonomiku jeb stimulēt iedzīvotājus uzkrāt, nevis tērēt.
<p>Cilvēki aizbrauks, viņiem atņems īpašumus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Šobrīd ir pilnīgi cita situācija. Politiku nepamatotajai biedēšanai ar emigrāciju vai īpašumu atņemšanu nav nekāda pamata. 2008/2009. gada krīzes gados maksājumu grūtības bija 25% un būtisks iemesls bija lielais bezdarbs, ko šobrīd nevar novērot.
<p>Pieņemtie politiku lēmumi neietekmēs nākotnes kredītus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hipotekārā kredīvēšana noteikti mazināsies, līdzšinējā formā to visticamāk vairs neredzēsīm • Jaunie kredīti būs dārgāki, jo bankām būs jāiecenso risks, ka valsts jebkurā brīdī var iejaukties esošos līgumos, regulēt cenas.
<p>Politiku lēmumi neietekmēs investīciju piesaisti, valsts kredītreitingu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Starptautiskās kredītreitinga aģentūras noteikti neatstās šo nepamanītu, situācija pasliktināsies, valstij aizņemšanās kļūs dārgāka. • Ārvalstu investoru acīs Latvija noteikti nekļūs par pievilcīgu vidi, mūsu atpalcība no Lietuvas un Igaunijas tikai palielināsies.
<p>Bankas nepiedāvā risinājumus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nē, bankas ir par mērķtiecīgu atbalsta sniegšanu tiem kredīvēņēmējiem, kuriem ir vai varētu rasties patiesas grūtības segt saistības. • Jau šobrīd labi strādā banku piedāvātie individuālie risinājumi. • UIN nodoklis ir piemērots risinājums, ko administrē valsts un ko var novirzīt kredīvēņēmēju atbalstam.